Ulkoasiainvaliokunta

Torstai 4.2.2021 klo 12.00—14.00

Läsnä
puheenjohtaja Mika Niikko ps
varapuheenjohtaja Erkki Tuomioja sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22) (23 osittain)
jäsen Paavo Arhinmäki vas (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23) (23 osittain)
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Kimmo Kiljunen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 (23 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Jaana Pelkonen kok
jäsen Kristiina Salonen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22) (23 osittain)
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Ville Tavio ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23) (23 osittain)
jäsen Anne-Mari Virolainen kok
varajäsen Ilkka Kanerva kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22) (23 osittain)
varajäsen Jouni Ovaska kesk
varajäsen Sakari Puisto ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22) (23 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Tiina Larvala
valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 16 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selvitys EU:n sotilaallisen YTPP-operaation perustamisesta Somalian turvallisuusjoukkojen kouluttamiseksi; Suomen osallistuminen (Somalia EUTM-operaatio)

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 7/2009 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 36/2016 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 22/2018 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

4. Valtioneuvoston selvitys EU:n sotilaallisen kriisinhallintaoperaation (EUTM Mali) perustamisesta: Malin asevoimien koulutus ja turvallisuusrakenteiden uudistus

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 30/2012 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 15/2016 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 8/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 2/2020 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

5. Valtioneuvoston selvitys ulkosuhdehallinnon ehdotuksesta EU:n erityisedustajan nimittämiseksi Bosnia-Hertsegovinaan

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 6/2011 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 4/2015 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 5/2019 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

6. Valtioneuvoston selvitys: Malediivien tilanteen johdosta käyttöön otettavat rajoittavat toimenpiteet

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 16/2018 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

7. Valtioneuvoston selvitys: EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/EUBAM Rafah -siviilikriisinhallintaoperaation mandaatin jatkaminen vuodella ja sen muuttaminen

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 13/2018 vp

Valiokuntaan on saapunut EU-asian raukeamisilmoitus. Todettiin, että asian käsittely valiokunnassa on rauennut.

8. Eurooppa-neuvosto 10.-11.12.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 151/2020 vp

Liiteasiakirja Eurooppa-neuvosto 10.-11.12.2020_raportti_EUN_151_2020.pdf
Liiteasiakirja Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnos, uusi versio fi
Liiteasiakirja Eurooppa-neuvosto 10.-11.12.2020_paatelmat sv_EUN_151_2020.pdf
Liiteasiakirja Eurooppa-neuvosto 10.-11.12.2020_paatelmat fi_EUN_151_2020.pdf

Raportointi

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 16.12.2020:

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- pääministeri Sanna Marin
- EU-asioiden valtiosihteeri Kare Halonen, valtioneuvoston kanslia
- EU-asioiden alivaltiosihteeri Jari Luoto, valtioneuvoston kanslia
- erityisavustaja Tuulia Pitkänen, valtioneuvoston kanslia
- kansainvälisten asioiden erityisavustaja Lauri Voionmaa, valtioneuvoston kanslia

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

9. Valtioneuvoston selvitys: Puolustusvoimien osallistuminen kansainväliseen harjoitusyhteistyöhön vuonna 2021

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 21/2020 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 1/2021 vp ; A 9
Valtioneuvoston UTP-jatkokirjelmä UTPJ 1/2021 vp

Merkittiin saapuneeksi puolustusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Jatkokirjelmä UTPJ 1/2021 vp - UTP 21/2020 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta muistion käsittelyssä.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten puolustusvaliokuntaan jatkokirjelmän UTPJ 1/2021 vp - UTP 21/2020 vp.

10. Suomen kansainvälinen puolustusyhteistyö

Valiokunnan oma asia O 36/2019 vp

Esityslistan liite Lähete puolustusministeriön ajankohtaiskatsaus puolustusyhteistyöhön liittyen.pdf ; A 10

Merkittiin saapuneeksi puolustusministeriön muistio 29.1.2021.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta puolustusministeriön muistion käsittelyssä.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

11. Valtioneuvoston selvitys: Itäisen Välimeren tilanteen vuoksi asetettavat rajoittavat toimenpiteet

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 13/2019 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 14/2019 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 30/2020 vp ; A 11

Jatkokirjelmä UTPJ 30/2020 vp - 13/2019 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta, kunnes asiasta on tehty neuvoston päätös.

Asia on käsitelty kirjallisessa menettelyssä 13.1.2021

12. Valtioneuvoston selvitys ehdotuksesta neuvoston päätökseksi koskien rajoittavien toimenpiteiden kohdistamista tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin ottaen huomioon Valko-Venäjän tilanne

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 3/2011 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 15/2015 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 7/2016 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 3/2017 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 4/2018 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 17/2020 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 25/2020 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 28/2020 vp ; A 12

Jatkokirjelmä UTPJ 28/2020 vp - UTP 3/2011 vp on saapunut eduskuntaan.

Merkittiin valiokunnalle jaetuksi: jatkokirje UTPJ 28/2020 - UTP 3/2011 vp.

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä 11.12.2020.

Valiokunta totesi, että asiassa annettu vaiteliaisuusmääräys on rauennut.

13. Valtioneuvoston selvitys: Katsaus Naton ajankohtaisiin kysymyksiin ja Suomen Natokumppanuuteen

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 5/2019 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 13/2019 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 7/2020 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 29/2020 vp ; A 13

Jatkokirjelmä UTPJ 29/2020 vp - UTP 5/2019 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta muistion osalta.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten puolustusvaliokuntaan jatkokirjelmän UTPJ 29/2020 vp - UTP 5/2019.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

14. Valtioneuvoston selvitys: Valtioneuvoston ihmisoikeusselon valmistelut

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 23/2020 vp ; A 14

Liiteasiakirja Muistio valtioneuvoston ihmisoikeusselonteon valmistelusta
Liiteasiakirja Liite_Muistioon valtioneuvoston ihmisoikeusselonteon valmistelusta

Asia on saapunut eduskuntaan.

Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta lähetti asian tiedoksi perustuslakivaliokuntaan.

15. Valtioneuvoston selvitys: EU:n sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva kolmas EU:n toimintasuunnitelma (GAP III) – kunnianhimoinen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toimissa

Valtioneuvoston E-selvitys E 156/2020 vp

Liiteasiakirja EU:n sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva kolmas EU:n toimintasuunnitelma (GAP III) – kunnianhimoinen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toimissa ; A 15

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

16. Valtioneuvoston selvitys suosituksesta neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen kahdenvälisten suhteiden insitutionaalista kehystä koskevasta Euroopan unionin ja Sveitsin valaliiton sopimuksesta

Valtioneuvoston E-selvitys E 171/2013 vp

Liiteasiakirja EU:n ja Sveitsin välisen IFA-sopimuksen tilanne

Ulkoasiainvaliokuntaan on saapunut tiedoksi jatkokirjelmä EJ 25/2020 vp - E 171/2013 vp.

Valiokunta päätti, ettei asian EJ 25/2020 vp - E 171/2013 vp johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

17. Säädösehdotusten vaikutusarviointien toteutuminen - nykytila ja kehittämistarpeet

Valiokunnan oma asia O 48/2019 vp

Muu asiakirja TrV_lausuntopyyntö muille valiokunnille_10122020.pdf ; A 17
Valiokunnan oma asia O 48/2019 vp ; B 17

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan lausunnon antamista varten asiasta: Säädösehdotusten vaikutusarviointien toteutuminen – nykytila ja kehittämistarpeet (O 48/2019 vp, mahdollinen lausunto). Lausunto on annettava tarkastusvaliokunnalle. Määräaika: 12.03.2021.

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

18. Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 'Erasmus' unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman perustamisesta ja asetuksen nro 1288/2013 kumoamisesta, ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Luova Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta sekä [Euroopan solidaarisuusjoukoista annetun asetuksen] ja asetuksen (EU) N:o 375/2014 kumoamisesta.

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 65/2018 vp

Liiteasiakirja u-jatkokirje koskien asetusehdotuksia Erasmus, Luova Eurooppa ja Solidaarisuusjoukot -rahoitusohjelmiksi ; A 18

Ulkoasiainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 51/2020 vp - U 65/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

19. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista neuvoston päätöksiksi (ensivaiheen talouskumppanuussopimukset, EPA)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 85/2008 vp

Valiokunnan lausunto UaVL 1/2009 vp
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 48/2020 vp ; A 19

Ulkoasiainvaliokuntaan on saapunut tiedoksi jatkokirjelmä UJ 48/2020 vp - U 85/2008 vp.

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

20. Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kohti hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa

Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2020 vp

Valiokunta päätti jatkaa asiantuntijakuulemista.

21. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle neuvotteluista EU:n uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 55/2020 vp

Liiteasiakirja Neuvottelut EU:n uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 52/2020 vp ; A 21
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 50/2020 vp ; B 21

Ulkoasiainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 50/2020 vp. Lausunnoissa valiokuntia pyydetään huomioimaan, että eduskunnan käsiteltävänä on nyt kysymys siitä, äänestääkö Suomi EU:n neuvostossa lopullisen sisältönsä jo saaneen sopimuksen hyväksymisen ja voimaansaattamisen puolesta tai sitä vastaan mahdollisia toimenpiteitä varten. Määräaika: 16.2.2021.

Ulkoasiainvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 52/2020 vp. Lausunnoissa valiokuntia pyydetään huomioimaan, että eduskunnan käsiteltävän on nyt kysymys siitä, äänestääkö Suomi EU:n neuvostossa lopullisen sisältönsä jo saaneen sopimuksen hyväksymisen ja voimaansaattamisen puolesta tai sitä vastaan mahdollisia toimenpiteitä varten. Määräaika: 16.2.2021.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- lainsäädäntöneuvos Johannes Leppo, valtioneuvoston kanslia
- yksikönpäällikkö Nicola Lindertz, ulkoministeriö
- yksikönpäällikkö Tuuli-Maaria Aalto, ulkoministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

22. Venäjä - ajankohtaiskatsaus

Valiokunnan oma asia O 11/2020 vp ; A 22

Valiokunnassa oli kuultavana:
- osastopäällikkö Maimo Henriksson, ulkoministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

23. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko

Valtioneuvoston selonteko VNS 4/2020 vp

Asiantuntijalausunto VNS 4/2020 vp UaV 04.02.2021 Suomen YK-liitto Asiantuntijalausunto ; A 23
Asiantuntijalausunto VNS 4/2020 vp UaV 04.02.2021 Amnesty International, Suomen osasto ry Asiantuntijalausunto ; B 23
Asiantuntijalausunto VNS 4/2020 vp UaV 04.02.2021 Laajan turvallisuuden verkosto WISE Asiantuntijalausunto ; C 23
Asiantuntijalausunto VNS 4/2020 vp UaV 04.02.2021 Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry Asiantuntijalausunto ; D 23
Asiantuntijalausunto VNS 4/2020 vp UaV 04.02.2021 Suomen Sadankomitea ry Asiantuntijalausunto ; E 23
Asiantuntijalausunto VNS 4/2020 vp UaV 04.02.2021 Suomen Rauhanliitto ry Asiantuntijalausunto ; F 23
Asiantuntijalausunto VNS 4/2020 vp UaV 04.02.2021 Suomen YK-nuoret Asiantuntijalausunto ; G 23

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Valiokunnassa oli kuultavana:
- osastopäällikkö Maimo Henriksson, ulkoministeriö

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Suomen YK-liitto, liite
- Amnesty International, Suomen osasto ry, liite
- Laajan turvallisuuden verkosto WISE, liite
- Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry, liite
- Suomen Sadankomitea ry, liite
- Suomen Rauhanliitto ry, liite
- Suomen YK-nuoret, liite

24. Muut asiat

-

25. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 9.2.2021 klo 12.00 (Julkinen kuuleminen UTP-selonteosta)

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa